महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि.
कोकण परिमंडळ कार्यालय
ग्राहक तक्रार निवारण मंच रत्नागिरी

ग्राहक तक्रार क्र. ०४/२०१८ दा□ल दि. ०८.०३.२०१८

श्रीमती हैनबी रज्जाक नाकाडे मु.पो. -नेवरे ता. /जि. रत्नागिरी	तक्रारदार ग्राहक

विरुध्द

कार्यकारी अभियंता, महावितरण विभा□ीय □ार्यालय रत्नागिरी	विरुध्द प□□ार
फोरम उपस्थिती	१) श्री.ए.व्ही. देशपांडे, अध्यक्ष २) श्री. आर.पी. चव्हाण सचिव तथा कार्यकारी अभियंता ३) श्री. सुहास भा.माईणकर सदस्य
ग्राहकाच्या वतीने	१) श्री. रफिक रज्जाक नाकाडे २) श्री. जयंत पुरुषोत्तम बिवलकर (प्रतिनिधी)
विरुध्द पक्षकाराच्या वतीने	श्री. सुधीर वसंतराव कन्नावार अतिरिक्त कार्यकारी अभियंता भरारी पथक रत्नागिरी

महाराष्ट्र वीज नियाम□ आयोग , [□ाह□ तक्रार निवार□ा मंच व विद्युत लो□पाल (ओम्बुडस्मन)] विनियम २००६ मधील ८.२ चे तरतुदीनुसार :

गाऱ्हाण्याचे संक्षिप्त स्वरुप

श्रीमती हैनबी रज्जाक नाकाडे,मु.पो. नेवरे, ता.जि.रत्नागिरी या महावितरणच्या ग्राहक असून ग्राहक क्र. २१०१४००१७५७९ असा आहे. वीज वापराच्या वेळोवळी मिळणाऱ्या देयकांची रक्कम त्या जमा करीत असून आज रोजी थकबाकी नाही.

दि.०१.०२.२०१८ रोजी महावितरणच्या अधिकाऱ्यांनी श्रीमती नाकाडे यांचे निवासस्थानी भेट देवून सुमारे ११.३० वाजता वीज जोडणीची तपासणी केली. त्यांचे म्हणण्याप्रमाणे वीज मीटरमध्ये दोष आढळला व म्हणून मीटर क्र.९००००४७६४९ काढून ताब्यात घेतला व त्याजागी दुसरा मीटर बसविला त्याचा क्रमांक ५३७५३३३३८२ असा आहे. काढलेला मीटर सीलबंद करण्यात आला व दि.०१.०२.२०१८ रोजी सायंकाळी सुमारे ५ वाजता महावितरणच्या टेस्टिंग युनिटमध्ये रत्नागिरी येथे ग्राहकाचे प्रतिनिधी श्री. रईस रफीक नाकाडे याचे उपस्थितीत मीटरची पडताळणी करण्यात आली. मीटर संथ गतीने फिरत आहे असे महावितरणच्या अधिकाऱ्यांचे म्हणणे आहे. त्यामुळे त्यांनी सदर मीटर ग्राहक प्रतिनिधींचे उपस्थितीत उघडला व आतील वायरिंग चुकीचे असून ते ग्राहकाने बदलले असा आरोप केला. तो प्रतिनिधी यांनी नाकारला.

स्थळ परीक्षण अहवाल, जुना मीटर क्र. ९००००४७६४९ काढतानाच पंचनामा, मीटर टेस्टींगचा रिपोर्ट मीटर उघडण्यासंबंधी व वायरिंगबाबत पंचनामा आकारणीचा तक्ता याची प्रत ग्राहकाला दिलेली नाही.

दि.१५.०२.२०१८ रोजी जाकादेवी उपविभागाकडून पत्र क्र. २३९ व त्यासमवेत रु.७७८७४/- चे वीज चोरीच्या कलम १३५ चा उल्लेख केलेले देयक ग्राहकाला प्राप्त झाले व रक्कम भरण्याचे कळविले. दि.२१.०२.२०१८ च्या पत्राने ग्राहकाने वीज चोरी व मागणी अमान्य केल्याचे वितरण कंपनीस कळविले व आरोपासंबंधीचे कागदपत्रांची मागणी केली. तथापि अदयापही कागदपत्रे मिळालेली नाहीत.दिनांक २१.०२.२०१८ रोजी तक्रारदाराचा वीज पुरवठा खंडीत करण्यात आलेला असून तो अदयापही खंडीतच आहे.

तक्रारदाराची केस अशी की, वितरण कंपनीने वीज चोरीचा कोणताही पुरावा दिलेला नाही. तक्रारदाराने म्हणणे मांडण्यासाठी कागदपत्रांची मागणी केली असता ती कागदपत्रे देखील त्यास देण्यात आलेली नाही व त्याचे म्हणणे मांडण्याची संधी देण्यात आलेली नाही व त्याद्वारे नैसर्गिक न्यायत्तवाचा भंग करण्यात आलेला आहे. वीज चोरीचा आरोप सिध्द होण्याअगोदर व तसा कोणताही पुरावा नसताना ग्राहकाचा वीज पुरवठा खंडीत करण्यात आलेला असून ग्राहकास मानसिक त्रास देण्यात आलेला असून त्याची गैरसोय करण्यात आलेली आहे. मीटर टेस्टिंगचे रिपोर्ट देखील त्यास देण्यात आलेली नाही. स्थळ परीक्षण अहवाल, मीटर काढतांनाचा पंचनामा, मीटर टेस्टिंगचा अहवाल व वीज चोरीच्या आरोपावरुन बेकायदेशीररित्या करण्यात आलेली रु. ७७,८७४/- ची आकारणी परिगणना तक्ता इ. का□दपत्रांची दि.०५.०३.२०१८ रोजीच्या स्मरणपत्राने करुन देखील ती कागदपत्रे तक्रारदारास देण्यात आलेली नाही. महावितरणच्या अधिकाऱ्यांनी वीज कायदा २००३ चे कलम १३५ अंतर्गत कारवाई सुरु केली याचा अर्थ प्रत्यक्षात वीज चोरी झाली होती व ती तक्रारदाराने केली होती असे होत नाही. तक्रारदाराचा वीज पुरवठा कायमचा खंडीत करणे व त्यास आपले म्हणणे सादर करण्याची संधी न देता रक्कमेची मागणी करणे या □ती बेकायदेशीर आहेत त्यामुळे तक्रारदाराचा वीज पुरवठा त्वरीत पुर्ववत होणे आवश्यक आहे व तसा ग्राहकाचा हक्क आहे.वीज नियामक आयोगाच्या (मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम २००६ च्या □लम ६.८ वरुन असे दिसून येते की एकादे प्रकरण वीज कायदयाच्या कलम १२६ किंवा १३५ अंतर्गत येते

किंवा नाही ते तपासून पहाण्याचा या मंचाला अधिकार आहे व ते तसे नसेल तर तक्रार विचारात घेण्याचा अधिकार या मंचाला आहे. या व अशा कथनांवरुन तक्रारदाराने वीज वितरण कंपनीची वीज चोरी संबंधातील आकारणी रु. ७७.८७४/- व त्याबाबतची संपूर्ण कारवाई रद्द करावी व त्यास झालेल्या मानसिक त्रास व वीज पुरवठा बंद असल्याने झालेली गैरसोय याबाबत योग्य भरपाई देवविण्यात यावी अशी मागणी केलेली आहे.

महावितरणची भूमिका

विदयुत वितरण कंपनीने या प्रकरणी हजर होवून आपले म्हणणे दि.१५.०३.२०१८ रोजी दाखल केलेले आहे.वितरण कंपनीच्या कथनानुसार तक्रारदाराच्या नावे असणाऱ्या विदयुत कनेक्शनचा वापर करणार रफीक रज्जाक नाकाडे याच्या विरुद्ध वीज कायदा २००३ च्या कलम १३५ अंतर्गत वीज चोरीचा गुन्हा दाखल झालेला असून त्याविरुद्ध गुन्हा क्र. ६६३/२०१८ असा महावितरण पोलीस स्थानकात दाखल झालेला आहे. प्रस्तुत प्रकरण विदयुत कायदा २००३ च्या कलम १३५ मध्ये येत असल्याने महाराष्ट्र विदयुत नियामक आयोग विनियम २००६ च्या कलम ६.८ नुसार या मंचाच्या कार्यक्षेत्राच्या बाहेर येते त्यामुळे या मंचाला प्रस्तुत प्रकरणी काही अधिकार येत नाहीत सबब तक्रारदाराची तक्रार नामंजूर करण्यात यावी.

उभयपक्षी युक्तिवाद

आज दि.१६.०३.२०१८ ची सुनावणी घेण्यात आली . तक्रारदारातर्फे त्याचे प्रतिनिधी श्री. जयंत पुरुषोत्तम बिवलकर यांनी तर महावितरण तर्फे अतिरिक्त कार्यकारी अभियंता,भरारी पथक रत्नागिरी श्री. सुधीर कन्नावार यांनी युक्तिवाद केला.

आमच्या निष्कर्षात खालील मुद्दे उपस्थित होतात.

मुद्दा	निष्कर्ष
१) प्रस्तुत प्रकरण या मंचासमोर चालण्यास पात्र आहे काय ?	नाही
२) तक्रारदाराच्या मागण्या मान्य करता येतील काय?	नाही
३) अंतिम आदेश	तक्रार नामंजूर करण्यात येत आहे.

आमच्या वरील निष्कर्षाची कारणे खालीलप्रमाणे आहेत.

कारणे

<u>मुद्दा क्र.१ व २ :-</u> तक्रारदारातर्फे त्याचे प्रतिनिधी श्री. बिवलकर यांनी वर नमुद केलेल्या मुद्दयांवर हीरिरीने युक्तिवाद केला. त्यांच्या कथनानुसार जरी वीज नियामक आयोगाच्या (मंच व विदयुत लोकपाल विनियम २००६ च्या कलम ६.८ अनुसार वीज कायदा २००३ कलम १२६ व १३५ मधील प्रकरणी या मंचासमोर चालू शकत नसतील तरीही सदर विनियमाच्या कलम ६.८ चा सुरुवातीपासून विचार केला तर समारे आलेले एखादे प्रकरण वीज कायदयाच्या कलम १२६ किंवा १३५ खाली येते किंवा नाही हे सकृत दर्शनी बघण्याचा अधिकार या मंचास आहे.केवळ वीज कायदा कलम १२६ किंवा १३५ चा उल्लेख असल्यास सदर प्रकरण या मंचासमोर चालू शकत नाही असे मंचाला म्हणता येत नाही जर या वीज कायदयाच्या कलम १२६ किंवा १३५ चे उल्लंघन झाल्याचे सकृतदर्शनी निदर्शनास येत असले तरच या मंचाचे कार्यक्षेत्र, सदर प्रकरणा बाबतीतील,बाधीत होते, अन्यथा नाही. त्यामुळे प्रस्तुत प्रकरणात खरोखरी वीज चोरी झाली किंवा -नाही, कलम १३५ खाली गुन्हा घडला किंवा नाही, या बाबी या मंचास विचारात घ्याव्या लागतील व असा कोणताही सकृत दर्शनी पुरावा या प्रकरणी नाही त्यामुळे विनियम क्र .६.८ चा बाध या प्रकरणास येत नाही सबब हे प्रकरण या मंचापुढे चालण्यास पात्र आहे.

तक्रारदाराचे विद्वान प्रतिनिधी श्री. बिवलकर यांच्या वर नमूद केलेल्या युक्तिवादाशी, मी, समोर आलेल्या प्रकरणात वीज कायदा १२६ किंवा १३५ लागू पडतो किंवा नाही आणि त्यामुळे विनियम क्र. ६.८ चा बाध प्रकरणाला येतो किंवा नाही हे बघण्याची जबाबदारी मंचावरती असते. पण हे बघत असताना या मंचाला सखोल चौकशी करण्याचा अधिकार कदापिही येत नाही. विशेषतः वीज कायदा कलम १३५ मध्ये नमूद केलेल्या वीज चोरीच्या प्रकरणात गुन्हा घडला किंवा नाही तो आरोपीने केला किंवा नाही याची सूक्ष्म चौकशी करण्याचे अधिकार केवळ आणि केवळ त्या कायदयाखाली नेमण्यात आलेल्या विशेष न्यायालयालाच असतात. जे काही मुद्दे, की ज्यामुळे प्रस्तुत प्रकरणात वीज चोरींचा गुन्हाच आढळून येत नाही, श्री बिकलकर यांनी या मंचासमोर मांडले, ते मुद्दे वीज चोरीच्या गुन्हयाच्या मुळाशी जाणारे आहेत, ते विशेष न्यायालयच करु शकते इतरांनी त्याचा विचार करणे म्हणजे त्या न्यायालयाच्या कार्यक्षेत्रावर अतिक्रमण केल्यासारखे होते. सकृत दर्शनी केस म्हणजे विरुद्ध पक्षाचे म्हणणे किंवा त्यांनी दाखल केलेले पुरावे याचा विचार न करता केवळ आणि केवळ वादपत्रात किंवा फिर्याद किंवा गाऱ्हाण्यात जे कथन केलेले आहे त्यावरुन सदर प्रकरणी केलेली अंतिम मागणी मंजूर करता येते किंवा -नाही, हे होय. त्यादृष्टीने विचार करता सदर प्रकरणात असलेल्या काही तांत्रिक त्रुटींवरुन वीज चोरीचा गुन्हा घडला किंवा नाही हे ठरविणे ही सकृतदर्शनी केस होत -नाही. त्यामुळे श्री. बिवलकरांचा युक्तिवाद मान्य करता येत नाही.

वर नमूद केल्याप्रमाणे या प्रकरणी सकृतदर्शनी केस आहे किंवा नाही हे बघण्याकरता या बाबीचा उल्लेख करावा लागेल की वीज वितरण कंपनीतर्फे तक्रारदारातर्फे दाखल करण्यात आलेल्या गुन्हयाची पहिली खबर (FIR) ची प्रत या प्रकरणी सादर करण्यात आलेली आहे त्यावरुन संबंधीत पोलीस ठाण्यात तक्रारदाराविरुद्ध वीज कायदा कलम १३५ अन्वये गुन्हा दाखल झाला असल्याचे दिसते. दुसरे असे की तक्रारदाराने या प्रकरणी जी काही कागदपत्रे दाखल केलेली आहेत त्यात तिच्याच दि.२१.०२.२०१८ च्या उपकार्यकारी अभियंता यांना दिलेल्या पत्राची प्रत आहे. त्या पत्रात तक्रारदाराने घटनेच्या दिवशीचा म्हणजे दि.०२.०२.२०१८ च्या स्थळपरीक्षण अहवालाची प्रत, मीटर टेस्टिंग केल्याचा अहवाल,मीटर संबंधी जागेवर केलेल्या पंचनाम्याची प्रत इत्यादींची मागणी केलेली आहे.

या मंचाच्या दृष्टीने या सर्व बाबी तक्रारदाराविरुद्ध वीज चोरीचा आरोप सकृत दर्शनी योग्य असल्याचे आणि त्याखाली गुन्हा घडल्याचे सकृतदर्शनी दाखविणाऱ्या आहेत त्यामुळे प्रस्तुत प्रकरणी

वीज विनियम २००६ कलम ६.८ चा बाध या तक्रारीस येतो. त्यामुळे या मंचाला प्रस्तुत प्रकरण चालविण्याचे कार्यक्षेत्र (Jurisdiction) येत नाही. सबब तक्रारदाराच्या मागणीप्रमाणे त्याला अंतरिम आदेश देता येत नाही असा या मंचाचा निष्कर्ष आहे. त्यामुळे प्रस्तुतचे प्रकरण खारीज करावे लागेल असा या मंचाचा निष्कर्ष आहे.

सबब मुद्दा क्र.१ व २ चे नकारार्थी उत्तर देत आम्ही खालील आदेश पारित करीत आहोत.

आदेश

१) प्रस्तुतची तक्रार खारीज करण्यात येत आहे.

२) या आदेशाविरुध्द अर्जदारास अपील करावयाचे असल्यास खालील पत्त्यावर हा आदेश मिळाल्यापासून ६० दिवसात अपील दाखल करता येईल.

पत्ता :- सचिव,
विद्युत लोकपाल
महाराष्ट्र विदयुत नियामक आयोग,
६०६/६०८, केशवा,
बांद्रा कुर्ला कॉम्प्लेक्स, मुबंई ४०००५
फो-न -नं. ०२२- २६५९२९६५

श्री. आर.पी.चव्हाण	श्री.ए.व्ही.देशपांडे	श्री.सुहास भा.माईणकर
सचिव / कार्यकारी अभियंता	अध्यक्ष	सदस्य
ग्रातनिमं, कोकण परिमंडल	ग्रातनिमं, कोकण परिमंडल	ग्रातनिमं, कोकण परिमंडल

दि-नांक :- १६.०३.२०१८
ठिकाण :- रत्नागिरी.